

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu: 1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.
Pentru monarhie: 1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.
Pentru România și străinătate: 1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.
Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr., a treia-oraă 5 cr., și timbru de 30 cr.
Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.
Se prenumără și la poste și la librării.
Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.
Numeri singuratici à 5 cr. se vënd la Tipografia, soc. pe acțiun
Numeri singuratici à 20 bani se vënd la librăria G. Cârjan, Plocești

În fața congresului.

Sibiu, 27 Maiu n.

(S). Treceam noi, Românii de sub coroana Sfântului Stefan, prin o crisă grea. Neînțelegeri și ciocniri pretutindenea între frați.

Se poate că e o crisă morală crisa prin care trecem, o crisă de cristalizare. Dar din toate semnele se vede că dușmanii nostri lucră spre a ne prepara o mare lovitură, menită a provoca o descompunere națională.

De eventualitate din urmă să ne ferească Dumnezeu!

Și ne va feri, cum ne-a ferit de atâtea-ori în trecut.

Totdeauna când ne aflăm în primejdie — și ne-am aflat de multe-ori, — am căutat scut la altarul Domnului și biserica ne-a dat adăpost și mântuire.

De aceea neamul nostru ține atât de mult la biserică. Ține la ea, pentru-că știe, că prin biserică și-a conservat viața și prin biserică trăește și astăzi. Și va trăi până atunci, până-când va ține cu sfințenie la așezămintele sale bisericesti.

De aceea înaintașii nostri au căutat să pună temelii trairnice bisericești, pe cari nimeni să nu le poată zguduți, și de cari nimeni să nu se poată înstrăina poporul.

Pușini, din generația de astăzi, vor mai ști, câte lupte au purtat antecesorii nostri, până au putut câștiga pe seama bisericești gr-ort. române autonomia de care se bucură astăzi.

Pușini vor mai ști, cum ministrul maghiar de culte și instrucțiune publică de pe vremuri, baronul Eötvös József, le spunea frunțașilor nostri: »V-am dat autonomie bisericească așa cum ați dorit și cum nu aveți nici o confesiune din feară. Grijiți însă să fiți stăpâni de ea!«

Au fost cuvintele unui străin de neamul nostru cuvintele acestea, pe cari noi avem să le considerăm totdeauna de un: memento!

Să fim stăpâni pe autonomia noastră!

Stăpâni vom fi pe ea, câtă vreme nu vom permite în biserică noastră ingerințe din partea străinilor și din partea dușmanilor ei.

Biserica este a noastră și astăzi noi suntem stăpâni pe ea. Dar în momentul în care facem loc în ea pe seama străinului, am împărțit cu el toate drepturile!

Credem și sperăm, că de principiile acestea va fi condus în deliberările sale congresul național al bisericești gr-ort. române din Transilvania, Ungaria și Bănat, ce se va întruni mâine în sesiune extraordinară, pentru a-și rosti cuvântul în o chestie de cea mai mare gravitate pentru biserica orientală, pentru autonomia ei și pentru întreg poporul.

Tocmai despre aceea e vorba, să se dea ori nu loc în biserică ingerințelor străine? Să se împartă ori nu drepturile bisericești și cu cei-ce dușmani i-au fost totdeauna și dușmani fi sunt și astăzi?

Se știe, că e vorba de ajutoarele pe cari guvernul maghiar vrea să le dea preoților nostri. Și se știe, că sinoadele eparchiale s'au pronunțat în cauză: două pentru primire, al treilea în contra primirii. Divergența aceasta de păreri a făcut necesară convocarea congresului extraordinar, care va avea să-și rostească acum ultimul cuvânt, ca supremul for bisericesc.

Nu voim să stabilim noi pe seama congresului linia de conduită. Nu voim să-și dăm înviațiunii, ce poziție să iee în chestia aceasta atât de delicată. Tot ce dorim și ce așteptăm dela congresul nostru național este, să fie la culmea misiunii și a datoriei sale.

Să precumpenească bine lucrul și după matură chibzuială să-și rostească cuvântul.

De va respinge necondiționat ajutorul oferit din partea guvernului maghiar, — congresul va întimpina aplaudarea întregului public românesc.

De-l va primi, în mod condiționat, — publicul românesc așteaptă ca congresul să-și motiveze hotărârea frumos, convingător, în modul cel mai neîndoios, ca să-și respire ori-ce umbră de nedumerire.

Motive pot să fie, de sigur, și pentru, și contra, dar publicul doarește să le cunoască, în întregul lor cuprins, pentru-că numai așa poate să-și câștige liniștea sufletească și încrederea în această înaltă autoritate bisericească.

Să nu se uite, că congresul național-bisericesc nu e un simplu sinod parochial, în care pot să fie rostite ori-ce vorbiri fără rost, ci e o înaltă instituție legislativă bisericească, dela care lumea românească e îndreptățită a aștepta ceva mai mult decât dela un sinod ori comitet parochial.

Așteptăm deci, ca congresul, apreciând gravitatea situației epocale, să fie la culmea misiunii sale, să pună discuția pe un nivel înalt, să fie solemn, grav și impunător, — ori-care îi va fi verdictul.

Să nu se uite, că superficialitatea în astfel de casuri, are efect desastroas asupra credințioșilor cari formează biserica!

Să nu se uite, că biserica noastră este naie, care duce la limanul mântuirii și că spărturi se pot face în naie nu numai din partea contrarilor, ci și din partea credințioșilor, ear' acestea din urmă sunt totdeauna mai primejdioase decât cele dintâiu!

Să nu facem ca credințioșii să-și peară încrederea în instituțiile sale bisericesti, căci atunci am intrat în crisa de descompunere națională.

Congresul convocat pe mâine este extraordinar în formă, dorim deci ca extraordinar să fie și în fond. Asta este ce cerem dela congresul nostru național!

Dee cerul, ca hotărârile ce le va aduce, să fie spre binele bisericești pe care o reprezintă, dar' totodată să servească și de fală și mândrie națională pe seama întregului neam românesc.

În speranța aceasta salutăm din inimă pe membrii congresului național bisericesc român, întruniți în sesiune extraordinară, și implorăm darul ceresc asupra muncii lor, care rodnică dorim să fie pentru biserică și înălțătoare de inimi pentru neamul românesc.

Sibiu, 27 Maiu n.

Organizația noastră politică e o temă de sigur foarte actuală, care se impune ca necesitate imperativă, nu însă de a discuta, ci de a face, a realiza. De aceea numai regretra putem, că o vedem discutată într-o foaie, a cărei menire nu e și nu poate fi aceea, pe care și-o așumăm, mai ales că-și împlinesc menirea cu rea credință. Înțelegem, ca cercul din jurul dlui Dr. Aurel Munteanu, din Orăștie — fratele răposatului cavalier Munteanu, dela Dej, — să încerce a da nișel sprigin ortacilor săi aradani așa de compromiși. Dar' atunci rămână la tema discuției, nu facă diversivni. — Modul cum »Rev. Or.« tratează chestiunea e greșit, pentru-că e greșit punctul scu de plecare.

Când dl Coriolan Brediceanu a făcut cunoscutele declarațiuni, cerând restitutio in integrum, vorbea cu un Maghiar, răspundea și se adresa Maghiarilor. Față de Unguri ori-care Român trebuie să observe altitudinea aceasta, pe care noi am aprobat-o și lăudat-o.

Firește altfel se pune chestiunea între noi, Românii, membrii partidului național. De sigur, că noi nu vom aștepta cu mâine în sin, până-ce Ungurii se vor îndura prea grațios, să ne facă restituția »in integrum«. În privința aceasta credem că și dl Brediceanu e de acord cu noi,

Provocarea la articolul din 1895 al »Dreptăței« nu ni-se pare acceptabilă și nu credem că dl Brediceanu s'ar identifica cu cele exprimate acolo. Celalalte s'ar pute eventual discuta, dar' nouă nu ni-e de discuțiune acolo unde singură făptuirea hotărăște, nu ni-e de discuțiune mai ales cu »Rev. Orăștiei«.

ÎNMULȚIREA MANDATELOR. Egyet-értés confirmă știrea dată de mult de noi, că cercurile guvernamentale se ocupă cu ideea înmulțirii mandatelor pentru dieta maghiară. E vorba ca capitala să se împartă în 12 sau 14 cercuri electorale, ear' orașele mari ca Clujul, Aradul, Cașovia etc. se trimită câte doi sau trei deputați la dietă, amăsura numărului alegătorilor. Toate acestea se proiectează în vederea unei eventuale »invasiuni« din partea naționalităților nemaghiare în dieta ungurească. De ce să tem așa de naționalități?

Crisa. Nici astăzi nu putem înregistra modul cum s'a rezolvat la Viena chestia pactului, pentru-că Coroana nu a luat încă nici o deciziune. Crisa însă pare a fi inevitabilă. Ieri, la orele unsprezece Monarhul a primit în lungă audiență pe prim-ministrul maghiar Széll, după-ce în ziua premergătoare avusese cu el o lungă întrevedere ministrul comun de externe, contele Goluchowski. Ieri-seară ministrul maghiari au plecat toți acasă la Budapesta, pentru-că li-s'a spus că deciziunea Monarhului abia va urma peste câteva zile. În cercurile politice din Budapesta căderea lui Thun e considerată de fapt împlinită. Aceasta se deduce din împrejurarea, că Maistatea Sa a citat pe cale telegrafică la Viena pe ministrul Dipauli, care se afla în Dalmația, și l'a primit ieri în lungă audiență. Lucrul se explică astfel, că Dipauli va fi însărcinat cu compunerea noului cabinet austriac. Széll pleacă mâine de nou la Viena, unde va aștepta rezolvarea crizei.

Zecce Maiu. Președintele consiliului de ministri al României publică următoarele: Pentru glorioasa aniversare de 10 Maiu, cele mai călduroase și mai bine simțite felicitări fiind adresate Regelui și Reginei, cu vii urări pentru Maiestățile Lor și Altelele Lor Regale, dl ministru-președinte al consiliului este însărcinat să exprime cele mai vii mulțumiri înaltului cler, dlor reprezentanți ai națiunii, autorităților civile și militare, comerțului și industriei, tuturor persoanelor particulare, cum și cetățenilor îndeobște, cari prin adrese și telegrame, acoperite de nenumărate semnături, ca și prin înscrieri la palat și prin manifestări publice, la cari capitala a luat o mare și frumoasă parte, s'au grăbit să mărturisască simfămintele totdeauna vii, de iubire și profund devotament pentru tron și dinastie.

Nou titlu de persecuțiuni. Din Făgăraș »se scrie lui« Budapești Hirap, că inspectorul unguresc de școale Varo Benjamin a făcut un »turneu« prin provinciă chipu să viziteze școlile românești și a aflat, că în mai multe școale române învățătorii învață pe copii cântece anti-maghiare și agitatorice. Inspectorul, petruns de duhal »patriotismului«, a confiscat versurile »traditoare« și a pîrit pe învățătorii, ear' judecătoria »i-a pedepsit cu amendă bănești.

Bravo fie »eră nouă« cu devisa »leg, drept și dreptate!« Dar' vorba e, că de când oare formează în Ungaria judecătoriale cercurile forvri disciplinare pe seama învățătorilor nostri? Cei d'aloari să vegheze asupra școalelor românești să mediteze nișel asupra lucrului.

Ministeriu de vară. Cercurile parlamentare din Viena nu țin de posibilă căderea lui Thun, din motivul, că întreaga opinie publică austriacă e pe partea sa. Dacă cu toate acestea Thun s'ar retrage, i-ar urma zic ele — un guvern provisoriu, compus din funcționari; un »ministeriu de vară«. Guvernul acesta ar ave să lege înviaia cu guvernul maghiar, pe temeiul formulei lui Széll. La toamnă i-ar urma noul ministeriu politic, care le-ar afla toate gata și ar cere îndemnisare și sancționare. Membrii partidelor din majoritate sunt însă în contra acestui mod de soluție, și prevestesc, că pentru o astfel de înviaia vamață nu va

primi în Austria nici un ministeriu îndemnisare parlamentară.

Eată de ce cercurile parlamentare din Viena cred că deciziunea Monarhului va fi în favorul Austriei, nu în favorul Maghiarilor.

Heghemonii de dincolo. În programul național al Germanilor din Austria, se găsește și următorul punct, referitor la Bucovina:

»Dela încorporarea Bucovinei în monarhie, constituie germanismul un aliaj important și prin urmare se impune susținerea și dezvoltarea actualului us al limbii germane în justifiie, administrațiune și instrucțiune.«

Credem că Românii din Bucovina vor da falșilor heghemoni din Austria răspunsul pe care-l merita.

Fundațiunea lui Grig. Forro.

Cetitorii nostri știu, că un harnic măiestru cojoacar din Sebeșul-săsesc, Grigorie Forro, sau Fara, răposat anul trecut, a testat »Asociațiunea« noastră 8000 fl. Din această sumă se va institui o fundațiune, pe numele generosului mecenat, și din interesele ei se vor da stipendii băușilor români, de ambe confesiunile, cari vor studia, și mai ales celor de pe cariera industrială. Suma de 8000 e depusă la institutul »Sebeșana«. Dreptul de usufruct e asigurat însă veduvei răposatului, d-na Susana n. Szabó. După moartea soției lui Forro fundațiunea își începe lucrarea sa, care nu va întârzia a da roade pentru dezvoltarea clasei mijlocie a societății române, pentru industria.

Om cu minte, fondatorul a știut aprecia însemnătatea industriei pentru Români, după-ce el însuși, din copil sarae, din părinți fărani, săraci și ei, numai prin îmbrățișarea meseriei a ajuns la frumoasa avere, de care s'a bucurat, la frumoasa treaptă socială ce a atins, și la și mai frumosul nume, ce »i-l-a înscris pentru veie în istoria culturală a neamului.

Acest nume a trecut prin multe vicisitudini, ca și purtătorul seu.

Numele originar, din familie, a lui Grig. Forro a fost »Fara«, foarte des pe la Moșii din Vidra, unde s'a născut și a crescut. Era prunc tinerel, când a venit în Sebeșul-săsesc cu părinții sei, — poate ca să cumpere bucate, — și s'a băgat la cojoacărit, în atelierul unui Sas. Harnic și cinstit el a fost apreciat ca bun și vrednic lucrător, și a prins rădăcini între Sași. Când a luat în căsătorie pe Ana Szabó, — care se vede a fi de origine maghiară, — a trecut și Fara, prefăcut în »Forro«, la confesiunea evanghelică-lutherană. Și în sinul acestei confesiuni a trăit până la moarte, despărțit de biserica părinților sei gr-or. și de numele seu românesc, — nu însă și de neamul românesc.

Când »i-a presimțit apropierea obștescului neamul seu. A testat și bisericești lutherane, în scopuri culturale și confesionale 4000, și erede universal a făcut pe soția sa, dar' cu obligațiunea ca să asigure legatul seu către »Asociațiunea« de 8000. Asigurarea e făcută în toată regula.

E un moment de psihologie a sentimentului național, care se manifestă așa de mângăietor pentru noi, în acest act de generositate a lui Fara. Casul se ilustrează și mai mult prin episodul, ce ni-l'a povestit dl Iosif Sterca Sulușiu, membru în comitetul »Asociațiunei«.

Era la 1894. Adunarea generală a »Asociațiunei« s'a ținut în Sebeșul-săsesc. Dl Sulușiu era pus pe listă să fie încurțat la — Forro. Dl Sulușiu se escusa înaintea comitetului de în-curțare, că nu vrea să meargă în casa unui străin... »Străinul« era aproape și s'a prezentat, spunând că și el e Român, și încă Moș din Vidra; anume s'a rugat să-și deie lui ca oaspe pe dl neomscos, care poartă numele Sulușiu, atât de bine cunoscut Moșilor. Dl Sulușiu a primit bucuros și l'a pârut bine. În conversație a aflat tot trecutul lui Fara, cum și intențiunile sale de a-și testa averea, în lipsă de copii, spre scopuri culturale. Nu știa însă cum să facă...

Dacă »Asociațiunea« a căpătat acum 8000 are a mulțumi numai adunării sale din Sebeș, și poate chiar dlui Sulușiu, care a sfătuit pe dl Forro să lase »Asociațiunei« ceva.

Încă un moment caracteristic, frumos și — acum în era »naționalităților confesionale« — actual.

Pușin înainte de aceasta un alt Moș, dl I. Vișa a făcut o frumoasă fundațiune, la consistorul din Blaj, menită să dea stipendii studenților și învâțătorilor de meserii etc. Dl Vișa, deși gr-cat, nu a exchis pe băieții de confesiunea gr-or. și foarte bine a făcut.

Dl Fara, a fost gr-or și s'a făcut în urmă lutheran, ear' fundațiunea sa o lasă »Asociațiunei« pe o formă »uniților« și »neuniților«.

E caracteristica adevăratului român să fie tolerant. E caracteristica Românului cinstit să nu fie exclusivist confesional față cu frații sei. La Românii din Munții Apuseni aceasta e notă pronunțată, fapt ce-l constată și Barțiu, în istoria sa, și dl Sulușiu, în »Memorialul« seu.

Punct de orientare.

»Telegraful Român« ocupându-se de unazi de grava chestiune ce va preocupa congresul național-bisericesc de mâine, făcea următoarea sfășietoare înărturisire:

»Ne-a mămhit, mult ne-a mămhit faptul, că dintre deputații români unul nu s'a aflat, care să reprezente în parlamentul țerei interesele bisericești noastre.

Dacă va și lerta biserica păcatul acesta deputaților mireni, ea nu-l va ierta în vecei deputatului din cler Iosif Goldis, care atunci ca vicar în Oradea-mare, avea să conducă destinele bisericești din districtul Oradea-mare și azi ca episcop ales al diecesei Aradului, are să conducă destinele bisericești din acea diecesă, și deci biserica putea aștepta, ca cel puțin în chestiuni, unde întreagă biserica era angajată, să ese din legăturile de fer ale disciplinei de partid și să pună mai presus de toate disciplina bisericească.

Așteptarea bisericești era absolut justă, și indignarea ei legitimă. Dar' se nu se uite un moment important. Chestiunea dotării clerului e strins legată de pășirea bruscă a vicarului Goldis, și pare a sta în nex causal, — fatalul nex causal — cu întreagă atitudinea politică a vicarului dela Oradea-mare.

În vorbirea sa program dela Ceica aprobarea legilor bisericești se făcea într'o suflare cu cererea ajutorului de stat preoției ortodoxe, »tot în interesul statului!«

Eată acest pasaj al vorbirii: »După multe lupte prin introducerea legilor bisericești civile, s'a ajuns în interesul patriei, unificarea matriculelor împreună cu așa de mari greutăți, prin folosirea exclusiv a limbii patriei; dar' eu doresc, ca statul chiar și cu prețuri mari, tot în interesul seu, să ajungă și pacificarea confesiunilor religioase, prin rebonificarea preoției gr-or. și protestante, care e foarte rău dotată.

Conexiunea e evidentă, — și strigătele de bucurie ale Maghiarilor, în frunte cu Perczel și Tisza Kálmán, isbucnite din prilejul alegerii vicarului de episcop la Arad trebuie să sune foarte sinistru, cobitor, în aceste momente.

Vorba lui Goethe: Es ist der Fluch der bösen That...

Alianța monstruoasă.

Monstruoșitatea politică, născută la Arad, a umplut de scârbă pe toți Românii cu bun simț. Indignarea și revolta clocote, în toate sufletele românești, și simțem siguri că această furtună, provocată de altitudinea nedemă a »Tribunei Poporului«, va curăți definitiv atmosfera noastră publică, și va prepara astfel terenul unei adevărate vieți politice sănătoase, atât de mult dorite de toți bunii Români. A arăta direcția procesului de purificare și a marca fazele lui, este datoria noastră a tuturor.

Indignarea crește.

Din prima zi, de când s'a cunoscut desastrul dela Arad, indignarea s'a pornit val vitez, — cum pîtrunde și știrea nefastă peste întreagă românia. Tinerimea din Viena, întrunită dimpreună cu colonia la sərbarea națională de 3/15 Maiu, și-a manifestat numai decât sentimentele sale. Nu era încă cunoscută acea legitimă isbucnire, când tinerimea din Cluj a luat cunoscuta hotărâre de protest. Energia demă a tinerimei a făcut cea mai bună impresiune pretutindenea.

»Consummatum est!«

Sub acest titlu dl Dr. E. de Lemeny, din Brașov publică în »Gazeta Transilvaniei« un remarcabil articol contra organului compromis dela Arad. Cu un elan de indignare constată monstruoșitatea faptului săvîrșit la Arad, analizează motivele și tendențele clicășilor și conlude, că:

»O astfel de foaie și-a pîrdut dreptul de existență și că este păcat național a cheltui măcar un eruer pentru spriginirea acestei foi.

Dl Dr. Lemeny promite o serie de articoli, în care va descrie cauzele fundării »Trib. Poporului«, activitatea ei

și ne mai pomenita tragere pe soară comisă față de fondatori și față de marile publice române în privința alegerei de episcop al Aradului.

Din cercul tinerimei.

Di George Novacovici, student în drept la universitatea din Cluj, ne trimite un articol mai lung, din care extragem azi — în lipsă de spațiu — numai încheierea:

„Dar' se nu cugete »naționalistii« nostri dela Arad — că tinerimea face deosebire de confesionalism între Românii de același sânge. Nu cugete, că ne inspiră cutare sau cutare persoană, ce și cum se facem.

Noi luptăm ca și alții — și de nu sântem chemați (după ei) la luptă — ne vom face loc, căci sentimentele noastre nu sânt pătate prin speculă. Noi lucrăm, ce inimă ne dătează, dar' nu ce interesele murdare egoiste.

Datorința noastră nu e numai a conlucra la prosperarea unui factor cultural al nostru, — ci dacă vedem o deviere nefastă într-o direcțiune sau alta se o combatem și se facem atenți pe cei rădăciți și dacă nici așa nu se poate îndrepta, atunci nimicim cu totul acea cârmă, care presară simburile discordiei și care lucră în direcțiunea opusă intereselor neamului românesc.

Drept aceea se nu se mire conducătorii dela Arad, dacă tinerimea își va face datoria.

Noi, ca tineri români — adunați aproape din toate unghiurile țării vom ști afla mijloacele — nu infame — ci cinstite, întru »dărobirea falsilor naționalisti dela Arad«.

Monstruositatea continuă.

Printre strigătele de bucurie ale Ungurilor, printre salutările lui Perczel Dezso, Tisza Kálmán și alți arhiepiscopii maghiari din Budapesta — se amestecă, discordant, și un glas românesc — din București!

Organul clicei publice în nrul seu pentru popor o »Odă închinată alesului episcop al episcopiei Aradului, Preacuviosiei Sale Ioșif Goldiș« scrisă de — Preot Al. Munteanu al lui Vasile. Cine nu vede cu ochii organul clicei nici n'ar crede. Poetul e »stud. universitar« în București, și cunoscut publicului românesc, care de sigur va regreta acest greșit acord de liră, ori-cum va aprecia poate... motivele »odei... E trist pentru poet, că în ziua de »3/15 Maiu 1899« (așa e datată poesia) nu s'a putut inspira de altceva... Se cam vede ce inspiratori va fi avut.

Dar' faptul e fapt — și e explicabil. După Fűles Bagoly trebuia să urmeze numai decât Tribuna Poporului, întocmai cum după Ceica a urmat — Aradul. Deși după »Dr. Uhu« — poetul lui »Fűles Bagoly« nu trebuia să urmeze numai decât Alexandru al lui Vasile... care numai va fi doctor.

Ajutorul bănesc.

Cinismul fițuiceei compromise în trece ori-ce margini. Eată ce »sfat« dă tinerilor nostri din Cluj, cari au făcut frumoasa declarațiune:

»se-și vadă de carte că de aceea i-au trimis părinții la școală. Treburile bisericesti le vor face ei mai bine, dacă

Dumnezeu îi va lumina, când vor fi ajuns bărbați cu poziție și vot în biserică. Până atunci, încă odată, se-și caute de treabă, mai ales că nu de mult câștiga din cei de pe manifest erau așafii și poate mai sânt și acum la ajutorul bănesc a celor pe cari îi injură acum.

Sânt adevărat venin aceste cuvinte adresate tinerimei. Cum? Tinerimea noastră se se conducă de considerații bănești, »naționaliștilor«?

Norocul, că au în față niște tineri bărbați, în a căror inimă astfel de sfaturi păcătoase nu pot intra.

Tineri, cari »și-au riscat existența, cariera și viitorul, pentru ideile naționale — vor ști judeca aceste cuvinte ale dăcei, dar' seduce nu-i va pute.

Revista externă.

Emil Castelar.

— 1832 — 1899. —

Din Madrid a sosit știrea, că a răposat Emil Castelar, unul dintre cei mai mari fii ai Spaniei, politic și literat frunțat al secolului present.

Castelar s'a născut la 1832 în Cadiz. Studiile superioare »și-le-a făcut la universitatea din Madrid și de tiner a luat parte la evenimente politice ale patriei sale, deși avea înclinări pentru literatură. A colaborat la mai multe ziare, ear' la 1864 a înființat ziarul La Democracia, în care combatăea regimul despotice al Bourbonilor și socialismul.

A fost profesor de universitate, dar' pentru principiile sale republicane și atacurile îndreptate în parlament contra guvernului, a fost amovat dela profesură. La 1866 a luat parte la revoluția din Madrid, dar' a trebuit să se refugieze în străinătate și a fost condamnat la moarte în contumaciam.

Reîntorcându-se la 1868 în Spania a luptat pentru republică și libertatea religioasă și s'a născut din toate puterile a crea confederațiunea tuturor popoarelor romanice.

După abdicarea la tron a regelui Amadeu I. proclamându-se republica, Castelar a devenit la 1873 ministru de externe, apoi president al cortezului, president al puterii executive, cu putere de dictator. În curând însă Castelar »și-a pierdut încrederea republicanilor și a abdicat dela putere, ear' după lovitură de stat roialistă s'a retras de pe arena politică și plecând în străinătate, s'a ocupat cu lucrări istorice și literare. În urmă s'a întors în patrie sub regele Alfonso XII. și a fost ales de deputat în cortez, unde a luptat pentru votul universal și căsătoria civilă și a fost șeful republicanilor moderați.

În cariera sa politică Castelar a fost condus de liberalism, dar' adese-ori avea concepte idealiste, cari în politica practică nu se puteau valora. Din cauza aceasta el n'a creat ceva durabil în politică, dar' cu atât a ajuns la mai mari succese cu lucrările sale istorice și literare, cari au fost bine primite în toată Europa și traduse în toate limbile culte. Dintre cele istorice cele mai de frunte sânt: Istoria civilizațiunii în cele dinlău 5 veacuri ale creștinismului, apoi Mișcarea republicană în Europa, Studii

din Italia etc. Dintre scrierile literare ale lui Castelar e renumit romanul: Istoria unei inimi.

Moartea lui a produs tristă impresie în întreaga Spania. Regina regentă »și-a exprimat condolențele familiei răposatului. Deputații republicani vor face o mare manifestație de doliu.

Din toată lumea.

Din Filippine. — Comisia Samoa. — Din camera italiană.

New-York-Herald are știri din Manila, că tratările dintre Americani și Filipinieni s'au sfârșit, dar' fără rezultat. Reprezentanții Filipinienilor s'au reîntors la cartierul general al lui Aguinaldo.

Membrii comisiei Samoa, emiși pentru aplanarea conflictului englez-american-german, după-cum se deosează din Apia, capitala insulelor Samoa, au sosit acolo în 131. c. Comisia s'a pus în legătură cu ambele partide ale autohtonilor, provocându-i să-și dimită ostilitățile.

Noul cabinet italian s'a prezentat în cameră și senat în 25. l. c. Pelloux a raportat despre compunerea noului guvern, a cerut votarea grabnică a proiectelor politice și amânarea pe o altă sedință a interpelațiilor privitoare la politica externă (China). — Zanardelli, presidentul camerei, din motivul, că prin criza ultimă s'a creat o nouă situație politică, abzie dela presiune. După-ce Zanardelli insistă pe lângă abdicare, se fixează ziua de alegere a noului president pe 30. l. c.

ASTRA.

Convocare.

Onorații membri ai comitetului cercului din despărțământul al XXXIII-lea (Sătmar) al »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român« sânt invitați prin aceasta a lua parte la ședința comitetului cercului, ce se va ține în 15 Iunie st. n., la 10 ore a. m., în localul otelului orășenesc din Seini.

Mofitul-mic, 25 Maiu 1899.

George Șutu,
directorul despărț. Sătmar.

Cronica zilei.

Sibiu, 27 Maiu n.

Timpu. Peste Europa centrală planează depresiune scăzută, al cărei minim e deasupra Poloniei. De cătră golful Biscaya înaintă spre continent o patură de aer cu depresiune urcată. În Europa centrală timpul a fost în general noros și ploios; temperatura e în scădere de cătră vest spre est. În Ungaria ploile au continuat și în săptămâna aceasta; în multe locuri au băntuit vremuri grele împreunate cu grindină.

Prognostic: timp rece cu vânturi aspre dinspre vest, amestecate cu ploaie.

Pentru masa studenților dela școalele române din Brașov, institutul de credit și economii »Lipovana« a trimis direcțiunii 40 fl., ear' în loc de cununi pe cosciugul regretatului V. Bologa, pentru aceeași masă au contribuit domni: Iuliu Pușcariu (Budapesta) 15 fl.; Teodor Ciurcu (București) 15 fl.; Dr. Nicolae Vecerde (Sibiu) 10 fl.; societatea comercială »Concordia« (Sibiu) 6 fl. și Camilo Petri (Sibiu) 4 fl.

Di Pompiliu Eliade, doctor în litere din Paris, a fost însărcinat cu suplinirea catedrei de istoria literaturilor moderne, în special neo-latine, dela fa-

cultatea de litere din București, catedră devenită vacantă prin moartea dlui profesor G. L. Frollo.

Decorați. Di căpitan Ursachi, autorul comediei O căsnicie și di Dim. Neștescu, secretar general la ministerul internelor din București, au fost decorați cu medalia »Bene Merenti« clasa I.

„Economul“ din Cluj va ține la 9 Iunie n. o adunare generală extraordinară pentru modificarea statutelor.

Un nou „agitator“! Cetim în »Revista Oraștiei«, că prețul gr-cat. Teodor Ionaj de Vălelele-bune în săptămâna trecută a fost citat la oficiul pretorial din Hașeg, fiind acuzat de agitație (!).

Posturi de notari. Întregirea postului de notar în Vinerea s'a făcut prin alegerea concurentului Ginzler Lajos, ear' a celui din Sântămăria-Orlei se va face în 30 Maiu. Candidații pentru acest post sânt trei înși, dintre cari agreețul protopretorul e un anume Toronya Sámuel.

Lumină electrică în Oraștie. Aflăm, că pentru introducerea luminei electrice în Oraștie lucrările au înaintat într'atăta, încât în curând se va începe așezarea stîlpilor necesari. Probabil că până în Septembrie lucrările vor fi terminate.

Reuniune de meseriași se plănuște a se înființa în Oraștie. În acest scop s'a și ținut deja o consfătuire prealabilă sub prezidența protopresbiterului Vasile Domșa, hotărînd, ca pe ziua primă a Rosaliilor românești să se convoace o adunare a tuturor meseriașilor români din Oraștie, care se hotărâscă definitiv înființarea, ear' domni Vasile Domșa și Petru P. Barișiu până atunci se compună un proiect de statute, cari cetite și primite de adunare să se subștearnă guvernului spre aprobare.

Expozițiune industrială în Ruscuc, 1899. Ni-s'a trimis în limba română următorul comunicat: Despărțământul internațional al acestei expozițiuni, aranjate sub înaltul protectorat al Alteței S. Regale Principelui Ferdinand I. de Bulgaria, prin ministerul comerțului și al agriculturii din Sofia, conține toate mașinile motorale, aparatele, instrumentele și unelte pentru industrie, meserie și gospodărie.

Anunțul oficial despre acest despărțământ s'a și făcut pe cale diplomatică. Deschiderea solemnă a expozițiunii va fi la 14 August a. c.

Orașul Ruscuc este situat foarte favorabil și se poate aștepta din vecina Românie o mare afluență a vizitatorilor. În țările balcanice expozițiunile se aranjează foarte rar și de aceea p. t. fabricanții mașinelor au o ocaziune foarte favorabilă a expune cu folos fabricatele lor. Guvernul bulgar a fixat o mulțime mare de diplome și premii. Din comitetul de onoare fac parte mulți membri ai colegiului consular și negustori de frunte.

Cine ar dori o informațiune mai amănunțită, programa ș. a., să binevoiască a se adresa cât de curând la directorul despărțământului special, dl Arthur Gobiel, Praga—Karlin.

Primar — nu glumă! Zilele trecute gendarmeria italiană a prins în Sardinia o bandă de tâlhari, care consta din mai multe sute de membri. Banda, ai cărei membri erau din populațiunea orașelor și satelor din apropiere, deja de ani de zile ținea în teroare ținuturi întregi din Sardinia. Interesant, că între tâlharii prinși se află un primar și un cassar comunal.

Fug de binele țerei care cum pot, s'ermani Slovaci. În Aprilie oficiul de vicecomis al comitatului Zips a extras două sute șezeci de pasapoarte, dintre cari partea cea mai mare pentru America, ear' restul pentru Galiția.

Virtute ungurească. În sərbătorile Rusaliilor catolice flăcării din Dorozma de lângă Seghedin făcuseră mare petrecere la măierștea lui Dobó Miklós. După-ce s'au săturat de joc s'au pus la bătaie, așa că au trebuit să alerge la fața locului câțiva gendarmi, ca să facă pace. Voinicii văzând că se apropie gendarmerii, s'au lăsat de bătaie și au năvălit toți asupra gendarmilor. Urmarea: foc! și șapte ticitori morți. Dela comanda gendarmeriei s'a introdus cercetare.

Lectură pentru soldați. Ministrul comun de răboiua a notificat la direcțiunea reuniunii »Crucea roșie« ungară, că în casarma garnizoanei din Viena sânt mulți soldați maghiari din îngrijire medicală și ar fi de dorit, ca aceștia, mai ales cei cari sânt constrinși a petrece timp mai îndelungat în spital, să aibă lectură în limba lor maternă. Recareă deci pe direcțiunea reuniunii, ca ori din mijloacele proprii, ori prin colecte să procure și să trimită pe seama soldaților cărți de cetire în limba maghiară.

Universitate în Belgrad. Zilele trecute scupcina s'erbească a hotărît înființarea unei universități în Belgrad pentru punerea în lucrare a acestei hotărâri a emis o comisiune. Universitatea va avea cinci facultăți: jură, filosofie, teologie, medicină și tehnică. Până acum absolvenții școalei superioare, care e să se transformeze în universitate, nu căpătau nici un titlu academic, deși absolvaseră aceleași studii și făceau rigoroase. Pe viitor însă toți absolvenții ori-cărei facultăți dela noua universitate vor primi titlul de doctor, chiar și cei dela tehnică.

Din sərbătorile greviștilor. Lucreătorii de fabrică din Riga (Rusia), despre a căror grevă luaserăm notă în unul din numerii anteriori, din cauză că nu li-s'a îmbunătățit simbria — după-cum li-se promisese — au provocat de nou turburări. Mulțimea s'a dat în luptă cu poliștiții, pe cari i-a bătut și pus pe fugă, apoi a spart galantarele prăvăliilor și în urmă a dat foc la cinci locuri publice, ear' pe nenorocitele perdite le-a vărsat cu petrolu și după aceea li-a dat foc. Șesșezecize fete au fost arse astfel, până-ce a sosit un detașament de miliție, ca să pună capăt acestor sərbătorii.

Încercarea unei copile. Ni-se scrie din Vaideru (comitatul Hunedoarei), că în 18 Maiu, în urma unei ploii torențiale umflându-se valea ce curge prin mijlocul comunei, valurile au răpît pe fetișoara de trei ani a economului Ioan Căpântală și au dus-o până la depărțare de două sute metri dela locul unde fusese răpîtă. Când au scos-o din valuri, nenorocita copilă era moartă.

Potop în Zlatna. În 25 Maiu pe la 8^{1/2} ore seara s'a descărcat asupra opidului Zlatna o furtună înfiorătoare, împreună cu rupere de nori și cu puternice trăsnete. Fulgerile se prelingeau pe cer ca tot atâția șerpi de foc orbitor. În decursul furtunii trăsnetul a lovit în șura economului Achim Fica lui Petru. Au ars scruta șura, grajdul, doi boi și o vacă și nutrețul din apropiere. O astfel de năpastă nu s'a mai lăsat asupra Zlatnei doar' de pe timpul orcanului teribil de acum sânt 19—20 ani, care răsturnase chiar și turnul bisericii gr-or.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

ÎNVIERE.

— Roman — 30

de Leo Tolstoi.

(Urmare).

XXII.

Multă vreme Nekhludov privi pe Katioșa; și când presidentul formulă patru întrebări la cari jurații trebuiau să dea un răspuns afirmativ sau negativ, achitând sau condamnând pe preveniți. Presidentul le mai spus, că puteau să dea circumstanțe atenuante, dacă li-se păreau, că deși preveniții ar fi vinovați, ei ar merita o ușurare a pedepsei. Verdictul juraților trebuia să se poarte asupra chestioniilor, dacă Simon și Botchova au luat parte la otrăvire, dacă Maslova e vinovată de furt și de omor, dacă Simon și Botchova sânt vinovați de furt.

După aceasta, jurații se ridicară și trecură în camera de chibzuință.

Asupra primei chestiuni, aceea dacă Simon și Botchova sânt vinovați de otrăvire, presidentul, în fața lipsei de probe, fu de părere ca să dea un răspuns negativ.

Deși negustorul cel vesel își spusese părerea că Simon și Botchova, după declarațiunea Maslovei pe care el o credea foarte sinceră, sânt vinovați de otrăvire, dar' din condescendență pentru president jurații, deși înclinau spre părerea negustorului, se rînduiră de partea presidentului. Trebuia acum să se răspundă la a doua chestiune. Negustorul care căuta să desvinovătească pe Maslova, susțină ear' că Botchova era agentul principal al întregii afaceri. Și mai mulți jurați fură de părerea lui, până-ce presidentul îngrijit ca să se mențină pe terenul strictei legalități, făcu observația, că în tot cazul participarea ei la otrăvire nu era stabilită prin nici o probă materială. Se mai discută multă vreme, dar' părerea presidentului sfârși să fie primită.

În schimb, se declară la chestiunea a patra că Botchova era vinovată de furtul banilor. După cererea juratului meseriaș, se adăugă: »Cu circumstanțe atenuante«.

În sfârșit, veni rîndul chestiunii a treia, care se lăsase la urmă. Ea dete loc la o discuție și mai aprinsă decât la celelalte trei.

Presidentul afirma că Maslova era vinovată. Negustorul susținea că nu e vinovată și colonelul și meseriașul îl sprigineau. Restul juraților nu știau de ce parte se fie, dar' păreau că înclină spre părerea presidentului, și asta venia de acolo, că toți jurații erau obosiți și se rînduiră de preferință la părerea, care căpătând mai lute aprobarea tuturor, putea să-l lase liberi mai curând.

După toate rezultatele interogatorului și din cele câte știa despre Maslova, Nekhludov era încredințat că Maslova nu era vinovată nici de furt, nici de omor. La început crezuse că și ceilalți toți vor fi de aceeași părere, dar' îndată văzu că se înșelase, și că majoritatea, asupra furtului, înclină mai mult să afirme, puțin și din pricina obșelei generale, puțin și din condescendență pentru president și puțin și din pricină că negustorul care nu ascundea că Maslova îi plăcea, nu știa cum să o apere. Nekhludov văzând aceasta fu ispitit, să iee el cuvîntul să o apere; dar' o frică îl cuprinsese la acest gând, ca-și-cum ar fi simțit că toată lumea o să afle numai decât legăturile pe care le avusese cu ea.

Și cu toate astea, își zicea că lucrurile nu se puteau petrece așa, că trebuia neapărat ca el să intervină.

Schimba fețe, fețe; și tocmai se hotărîse să vorbească, când Petre Gherasimovici, întărit de tonul autoritar al președintelui, interveni în discuție și spusese tocmai ceea-ce se gătea să spună Nekhludov.

— Îngăduiți, zicea profesorul; dumneata afirmă că ea e vinovată de furt, pentru-că ea avea cheia dela gîntă; dar' servitorii hotelului nu puteau să deschidă gînta cu altă cheie?

— Da, tocmai așa! — spriginea negustorul.

— Într'adevăr, nu e cu puțință să fi luat Maslova banii, căci ea n'ar fi avut ce face cu ei.

— Perfect, tot așa zic și eu! — mai spusese negustorul.

— Eu cred, că venirea ei la hotel cu cheia a sugerat ideea furtului celor doi servitori, că ei au profitat de împrejurare, și, după asta, au aruncat toată vina pe Maslova.

Petre Gherasimovici vorbea cu glasul întărit. Și întăritarea lui cuprinsă și pe președinte care stăruia tot mai mult asupra părerii lui. Dar' Petre Gherasimovici vorbea cu atâta siguranță, încât majoritatea se dete de partea lui și se recunoscu, că Maslova nu luase parte la furtul banilor, și că inelul îi fusese dăruit de negustor.

Mai rămănea să se hotărască dacă Maslova era vinovată de otrăvire. Negustorul, înflăcăratul apărător al prevenitei, spusese ear' că trebuiau să o proclame nevinovată; dar' presidentul replica, cu multă energie, că era o imposibilitate materială să o proclame nevinovată asupra acestui punct, căci înșiși ea mărturisise că a vărsat praful în păhar.

— Da, a vărsat praful, dar' ea credea că este opium, — zise negustorul.

— Dar' și opium este otrăvă, — răspunse colonelul, căruia îi plăcea digresiunile; și, el povesti, a propos la aceasta, ce i-s'a întemplat nevastă cumnatului seu, care se otrăvise cu opium și care ar fi murit, de nu s'ar fi întemplat ca medicul care a fost chemat în grabă să nu fie de o abilitate minunată. Colonelul povestea cu atâta tragere de inimă,

că nimeni nu îndrăzni să-l întrerupă. Numai comisul evreu îndrăzni să-i taie vorba.

— Se poate cineva obicinui atât de mult cu otrăvă, — zise el, — încât la urma urmei ar pute să înghită otrava în doze foarte mari fără-că viețea să-i fie în primejdie, și femeia unei rude a mele...

Dar' colonelul nu era om care să se lase să fie întrerupt, el își continuă istoria și toată lumea știu foarte bine ce rol jucase opium în vieța nevastei cumnatului seu.

— Doamne, domnilor! s'a făcut ciururile patru! — strigă un jurat.

— Ei bine! Domnilor, — întrebă presidentul, — ce o să răspundem la chestiune? Vreați să răspundem cam așa: »Da, ea e vinovată că a vărsat otrava, dar' fără intenție să fure?«

Gherasimovici, satisfăcut de succesul pe care-l căștigase la chestiunea precedentă, aprobă de data asta răspunsul formulat de president.

— Cer ca să se adauge: »Cu circumstanțe atenuante« — strigă negustorul.

Toată lumea se învol numai decât la asta.

Numai meseriașul stăruia mereu, ca să se răspundă: »Nu, ea nu este vinovată.« (Va urma).

Prin analize și observații acurate de autorități medicale s'a constatat, că recunoscuta apă amară „Francisc Iosif” după compoziția sa fericită este singurul mijloc salin purgativ de efect durabil. Apă plăcută la beut, care se poate căpăta pretutindena.

Știri mărunte. Știrea despre boala gravă a împărătesei Eugenia se desminte.

— În Seghedin pescarii au pescuit din Tisa un cadavru de femeie.

— În Almașul din Bacica țăranul Petru Milețici s'a spânzurat — de jalea dragostei.

ECONOMIE.

Tulumbe de stropit vile.

Număroși viitori ne-au recercat și ne receracă, dorire acum într'un târziu, să-i vestim „în pripă” de unde să-și cumpere și cu ce preț tulumbe de stropit vilele contereșilor noștri. — Tulumbe firește bune și nu tocmai scumpe. Fiindcă unui fiecăruia nu s'ntem în poziție, răspundem în scurt prin zierele noastre astfel:

Comisiunea economică a comitatului Sibiu a rezolvat deja cererile, acordând comunelor politice și tovărășilor agricole (nu și persoanelor singurate) din acest comitat și anume de astădată 63 tulumbe cu prețul redus de câte 4 fl. 66 cr.

Ceialta doritori s'nt avizați a se adresa, în scopul cumpărării, de-a dreptul la firme solide, între cari Carol F. Jickeli în Sibiu imbie tulumbe aveau bune și ieftine și anume:

- a) „Excelsior” cu 9 fl.
- b) „Austria”, model 97 cu 10 fl. 90 cr. și
- c) „Austria”, model 93 cu 14 fl. 90 cr.

Tulumbe „Austria”, model 93 s'au fost distribuit prin comisiunea amintită în anul trecut, ear „Austria” model 97 în acest an. Și unele și altele s'au dovedit a fi îndemănate și destul de trainice. „Excelsior” este numele unui fel de tulumbe mai ieftine, dar încățva mai slăbuțe.

În ce privește stropirea însăși, ne provocăm la învecșta noastră din anul trecut, instrucție, care s'a fost trimis primărilor noastre și care s'a fost publicată în același timp prin ziare.

Sibiu, 25 Maiu n. 1899.
Biroul Reuniunii agricole române din comitatul Sibiu.

Dem. Comșa, V. Torășianu, președinte, secretar.

MAI NOU.

Declarațiunea tinerimei — din Viena.

Primum în ultimul moment următoarea telegramă:

Viena, 27 Maiu n.

Când ne dăm seamă de rolul și caracterul tinerimei în prezent și în viitor, să-și răspunde clierei arădane.

Ne încluzim absolut cu frații clienți.

Trăescă onestele „surate” „Gazeta Transilvaniei” și „Tribuna”, apărătoarele onorei naționale. Tinerimea română.

Audiența Sârbilor.

Delegațiunea de nouă, însărcinată din partea congresului național sârbesc să comunice Coroanei gravaminele bisericești sârbești va fi primită luni, în 29 Maiu, în audiență din partea Monarhului. Delegațiunea va preda Maiestății Sale un memorandum amănunțit despre toate violările de drept, comise din partea guvernului maghiar în detrimentul bisericești autonome naționale sârbești, și va ruga pe Maiestatea Sa să permită imediată convocare a congresului. Faptul, că delegația va fi primită în audiență, prevestește o îndreptare spre bine în biserica sârbescă.

Din Viena.

Situația nu e limpezită. Conte Thun se simte în ărit în poziția sa, prin spriginul extraordinar ce i-l dă opinia publică din Austria. E vorba să se lege un compromis între ambele guverne. După acordarea a avut-o Széll la palat, ministrii maghiari s'au întrunit de nou în conferință. Conte Thun a declarat ieri, în fața comitetului executiv al „Dreptei”, că toți colegii săi s'nt solidari cu el, și că guvernul austriac nu își părăsește punctul de vedere, sub nici o condițiune.

Din public.*)

Concertul tinerimei din Oradea-mare.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Oradea-mare, 10 Maiu 1899. (Urmare).

D-șoara Valeria Buda, Șomeculu-mare, în preț de 8 fl.

D-na Lucia Șincăi, Vinga, în preț de 2 fl.

D-șoara Teresia Papp, Szilagy-Cseh, în preț de 9 fl. — d-lor: Florian Comcian, adv., 5 fl. Dimitru Ponoran, jude reg. 2 fl., Victor Papp, cand. de adv. 2 fl.

D-șoara Veturia Bontescu, Hașeg, în preț de 6 fl. — d-lor: Dr. David 2 fl., Dr. Vlad 2 fl., Mihai Bontescu 2 fl.

D-șoara Elena Pația, Alba-Iulia, în preț de 21 fl. — d-lor: Ioan Munteanu 2 fl., George Filip 2 fl., Dr. Marcia 2 fl., Dr. Fodor 2 fl., Simeon Micu 1 fl., Rubin Pația 5 fl., Dumitru Furdui 2 fl. 50 cr., G. Borza 2 fl. 50 cr., Ștefan Cacovean 2 fl.

D-șoara Dora Vuia, Arad, în preț de 2 fl.

D-șoara Aurora Ardelean, Timișoara, în preț de 10 fl. — d-lor: Păscu Milu, 2 fl., d-na Ana Mihăilă 2 fl., Emanuil Ungurian 2 fl., d-na Maria Toager 1 fl., d-șoara Sidonia Regop 1 fl., d-na Ana Ardelean 1 fl., George Trăila 1 fl.

D-na Laura Dr. Pop, Zălav, în preț de 5 fl. (Va urma).

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Tribuna Literară.

Echouri literare

Impresii din „Răsboiul” de Coșbuc, și încă ceva.

Prosa-n loc de poezie! De ce vre-o 300 de pagini, de ce proză, și nu măcar jumătate cu poezie, ca „Fiește de tort”, cu poezie cum deași știrea se cetim dela Coșbuc?! Dar' Coșbuc e măiestru neîntrecut și în prosă! Fie! poezii ne trebuie, ca aceia se tot răie mereu de pe câmpul luptei!

„Răsboiul nostru pentru neafirmare”, pe înțelesul tuturor l-ar fi povestit și alții, — suflete pline de entuziasm, — dar' a țoare „Fiește de tort”, a povestit pe înțelesul tuturor „Balade și Idile”, altul nime, chiar nime nu poate fără numai el, măiestrul George Coșbuc.

Și mi-au trecut prin cap multe gândiri necăjite. Sufletul meu dornic de versuri s'ine și de viață, nu se putea împăca cu noua carte a dlui Coșbuc. Spunând chiar drept, eram influențat, puțin, și de niște vorbe, destul de temeinice, a le dlui Dragomirescu, din numărul cel din urmă al „Convorbirilor literare”.

Deschid cartea, căci Coșbuc te si-lește să-și deschizi cartea, și cetesc Prefața... cetesc!

„Povestirea mea... se dee Dumnezeu... se fie o carte cu pilde din care se învete iubirea de fapte vitejești, dragostea de neam și de țeară, sentimentul de datorie, încrederea în puterile națiunii noastre... tuturor, celor de sus și celor de jos, să ne fie o propovăduirea tot ce ne ajută întru întărirea neamului românesc. Și aici am stat, că prea mi-au dat de gândit aceste vorbe — această „șintă frumoasă...”

Și avem noi lipsă de aceste învățăminte?

Da, avem! Tineri și bătrâni, înțeleștri în straie domnești, și în de cele strămoșești; cei de sus, cât și cei de jos — cu toții avem lipsă! din înimile noastre prea a sburat și prea se stinge iubirea de neam, credința în noi înșine, nădejdea în izbândirea noastră.

„Înțeleșul” și inima noastră a tuturor celor săraci în dragostea de neam, va fi cartea aceasta, — mi-am zis, — și gândul acesta i-a ridicat prețul.

Avem lipsă așa mare de cărți, cari să ne mai înviorizeze inimile, cari să ne mai aprindă credința în ceva înalt și frumos; avem lipsă așa mare de cărți, cari să ne vorbească într'un graiu însuflețit, de vitejiile trecutului, ca la pildele înaintașilor noștri să ne desmetecum din moleșirea, din decepția zilelor noastre.

Și m'am apucat să cetesc serisul dlui Coșbuc, despre vitejiile române, pe câmpiile Bulgariei — vitejiile, pe cari cu drag le cetiam din istoria fostilor mei profesori născuțeni: Maxim și Alezi, încă de pe când mă băteam mai mult după ilustrații. M'am apucat să cetesc serisul vitejiilor știute și nici nu m'am lăsat până-ce nu le-am sfirșit.

Povestirea dlui Coșbuc are în sine ceva biblic, ce sună așa de dulce și duios; are ușurătatea, vioiciunea aceea a lui nostri povestitori săteni, pe cari să-i tot ascuți.

Di Petrascu în prefața volumului său de critice — Figuri lit. contemporane — stăruie pentru reînălțarea simțământului național în artă; se plânde, că scriitorii noștri așa puțin se inspiră de iubirea, de vitejiile, necazurile și aspirațiile neamului nostru, — se plânde,

că anii 77, 78 așa puțin au fost cântați, așa puțin au fost băgați în seamă de scriitorii noștri. Acum avem și poezia acelor ani, și epopeea acelor viteji! Da! „Răsboiul nostru” e epopeea și nu istoria acelor ani. O epopee însoțită e cartea dlui Coșbuc, ce-ți însenează și gândirea și înalță firea, ce te încalzește și ofește; ce face să-ți iubești și mai tare neamul: blând și pacinic, ce nu cearcă războaie, — dar' când e nesocotit, când dreptul e cu el și când cu binele nu se poate înțelege, își calcă pe inimă și lovește și el pe cel-ce îl lovești, — că doar' s'ntem „un neam de oameni viteji și trainice”. Să ne iubim cu toții de pretutindenea, căci „un neam s'ntem, și dacă soartea ne-a avirilit prin toate țările, nu noi s'ntem de vină. Și dacă unii ne zicem Munteni și alții Moldoveni, ear' alții Ardeleni și mai știu eu cum, noi totuși una s'ntem, neam românesc, unul și nedespărțit, ca cele trei fețe în Dumnezeu, și unul vom fi deapărarea în ciuda vrămașilor noștri, și totdeauna când va fi primejdie din partea celor-ce ne voesc răul și se încearcă să ne lovească cu cuțitul înspre inimă, unul vom fi deapărarea, așa să ne ajute Dumnezeu! Totdeauna uniți, când va cere nevoea și va fi batjocorit neamul nostru, ridică-ne-vom glasurile într'un singur glas și cu-un singur braț toate brațele noastre și vom arăta, că sângele apă nu se face, și că vai de mama acolora, cari caută să-și facă vrămaș pe Român și să prind de piept cu dînsul!” (pag. 184).

Ce vorbe de suflet cald și plin de entuziasm! Vorbe, ce ar trebui ca tot insul, din frageda pruncie să le reciteze în chipul unei sfinte rugăciuni și să se nisulască a se desvolta în spiritul lor!

S'a nimerit, că sfirșind cartea dlui Coșbuc, să dau peste alt scris însuflețit, ce vorbește la inima și gândirea noastră a tinerilor — se dau peste serisul dlui Scurtu. Ce bine ar fi izbândirea acolor vorbe, ce bine ar fi să începem, ce acum vre-o 4 ani au vrut să înceapă tinerimea, cu o anu „Astru” la Blaj! Ce bine ar fi, ca în mișcările literare și culturale, să ducem focul nostru tineresc, să fim propovăduitorii însuflețirii ai acolor instituții naționale!!

Să-ducem focul nostru tineresc! — dar' pără-mi-se că nu-l prea avem. Avem și noi acel foc generic, acel foc al gîntei latine, care iute se aprinde, dar' cu trecerea împrejurărilor iute se și stinge. E drept, că ne știm însufleți — și e sinceră însuflețirea noastră, dar' nu e trainică, și nu e trainică căci nu e plănuită în ea, o lăsam să se manifesteze numai ațîțată de împrejurări și nu o nutrim, nu o creștem în clipele pacinice și de-o însemnătate mai comună. Când împrejurările nu ne silesc, ne lăsam în voea curentului „bolnav” și decepționist și materialist, și nu ne creștem în școala idealilor, în școala națională. Cei slabi nu s'nt ajutați, cei tari nu se mai întăresc, ca la nevoea toți să ne putem ridica „glasurile într'un singur glas și ca un singur braț toate brațele noastre”.

O pedecă în calea noastră e și despărțirea — sau chiar castele — din siml nostru — înțeleg întreaga tinerime. Noi nu ne cunoaștem. Ar trebui ca una să fim în bine, cât și în rău.

Necunoașterea, despărțirea aceasta, a unora de alții e un mare rău, și e o chestie cam delicată ce nu se prea poate rezolva prin mijlocul și alții. — de aceea o să-las, dar' e vrednică să ne gândim la ea, că ce nu se poate pe cale publică, se poate pe alte cai.

Nu am de față serisul dlui Scurtu, și nu pot intra mai în amănunte, dar' cred că vor fi alții, cari o vor face. Sperez că și eu o să mă mai întorc.

S'nt frumoase ideile dlui Scurtu și vrednice de toată atențiunea noastră, — să ne dăm odată bine seamă de ce putem face!!

(Blaj). Luca Rus.

INFORMAȚIUNI.

Nuvelele lui Gane. În curând va eși de sub tipar ediția a III-a din nuvelele dlui N. Gane. Volumul apare în editura librăriei Sococ din București.

Sosiți în Sibiu.

La 27 Maiu n. 1899.

Hotel „Impăratul Romanilor”: Blasiu, major din Cluj; Ionescu cu soția, Ioaniu, din Călmănești, ingineri; Nemeș cu familia, notar public din Făgăraș; Dr. Boer, protopretor din Maros-Csapo; Klenk, antreprenor din Budapesta; Truța, avocat din Arad; Lorenz, berar; Canetti, Rosanis, din Rusciuc, Berger, Gross, Hermann, din Budapesta, Bányai din Pojan, Zeiner din Arad, Trautmann din Fiume, Indig din Cluj, Neumarkt din Nürnberg, Roth din Oradea-mare, Fogarassy din Viena, comercianți.

Hotel „Neuritur”: Procup, profesor din Blaj; Adriany, neurit din Tîrg-Mureșului; Iankó, oficial din Cluj.

Hotel „Mellzer”: Brelany cu soția, privatier din Teiuș; Blum, comerciant, Stolz, ospătar, din Sebeșul-săseș; Kohn din București, Gerasar din Căneni, comercianți; Frâncu, forestier din Constanța; Faus, învătător din Alba-Iulia.

Hotel „Habermann”: Poklossy, major pens. din Straja.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Bațuș Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dresshandt

Apa amară purgativă

„Francisc Iosif”,

premiată cu 10 medali de aur și în urmă singură premiată cu marea medalie millenară.

Domnul profesor Dr. Purjesz Zsigmond înșănd numita apă zice:

„Apa amară purgativă „Francisc Iosif”

o întrebunțez totdeauna bucurosi în casuri de cobescuzetoare, de oare-ce efectul ei de opecunze se presentă fără nici o apariție secundară neplăcută.

Cluj, August 1897. [116] 6—25

Prof. Dr. Purjesz Zsigmond m. p. “

Se capătă în tot locul.

Direcțiunea în Budapesta.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

Teoria Dramei

cu un tractat instructiv despre frumos și artă

de

Dr. Iosif Blaga, profesor.

Prețul 1 fl. 80 cr. inclusive 15 cr. porto

Alfred Fischer,
casă de comerț pentru armonice
Viena, I., Adlergasse 10,
trimite cu rambur-ă armonice de concerto recunoscute ca soțide, înalte de 34 cm., cu ton de organe undulător, profund și puternic, cu claviatură deschisă, cu sufletiu triplu (11 înălțături), cu cele mai bune copcii de metal pentru scutirea colturilor, basuri duble, 10 taste, de 2 chouri, 2 registre, 50 tonuri. Prețul 5 fl. Instrucția și cutiile de pachetă gratis. Porto separat. Pentru cele neconvenabile banii se restituie. [161] 1—4

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei”

de George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 300 ani din urmă”, se poate procura de acum cu preț redus!

Volumul I.
broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.
broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80

Volumul III.
broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:
rog. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șose Florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Aceasta carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român.

Vânzarea Bicicelor „DIANA” ale lui Dürkopp,
cunoscute ca cele mai renumite
(cea mai bună marcă germană)
numai la [106] 1—7
GUSTAV DÜRR în Sibiu.

Prima fabrică de mobile în Sibiu
Fritz W. Elges,
Fabrica: strada Sărei nr. 37. Deposit: str. Cisnădiei nr. 30.
Telefon 37. Telefon 46.
Cel mai mare stabiliment de mobile pentru
SALON, REFECTOR, DORMITOR.
Numai fabricate proprii, în tot felul de stil, sau după desemnuri.
Aranjează locuințe întregi.
Specialist pentru lucrări bisericești orientale:
fruntare, altare, străni, pictură bisericească etc. etc.
Mobilair pentru școale și aranjament intern pentru biserici noue.
Primește lucrări pentru edificii și montări de localuri, hotel, cafenele, decorațiuni de tot felul etc. [189] 1—50
Liferant al căilor ferate ungare.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fer pentru clopote
Antoniou Novotny
în Timișoara-Fabric, [8] 10—24
se recomadă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanția de mai mulți ani, prevăzute cu ajustări de fer bătut, constuite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, înaltă-ce clopotele s'nt bătute de o lăture prin ceea ce s'nt mântuite de crepare.
Cu deosebire recomând
+ clopote patentate găurite +
de mine inventate și mai de multe-ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrația mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.
Mai departe se recomadă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre readjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut. — ca și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.
La expozițiunea millenară în Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare millenară.
Preț-curenturi ilustrate se trimite la cerere gratuit și franco.

În viața întreagă

nu vi-se mai dă rara ocaziune de a pute ave pentru
numai 3 fl. 50 cr.
următoarea grandioasă colecție de obiecte:

15 obiecte 3 fl. 50 cr.

15 obiecte 3 fl. 50 cr.

- 1 Orolog de buzunar reform-anker-remontoir, umblând punctual, cu garanție de trei ani.
- 1 lanț de goldin veritabil.
- 2 inele imitațiune de aur, în cel mai nou facon cu similibriante.
- 2 butoni de manchetă, aur-duble galoșat cu incuetoare mecanică.
- 1 foarte frumos ac de broș pentru dame.
- 3 chamisete (butoni de cămașe).
- 1 buton-patent pentru gulere de cămașe.
- 1 foarte elegant ac de cravată.
- 1 tioc (cutie) pentru orologul anker.
- 1 oglindă de buzunar în etui.
- 1 ac pentru bluze, aur de facon.

3 fl. 50 cr.

Trimerile se fac fiecare pe lângă rambursă (Nachnahme).
În cas de a nu conveni obiectele, banii se vor restituți cu cea mai mare promptitudine, așa că pentru cumpărător este exchisă ori-care riscare.
Se capătă exclusiv numai dela firma de cisornicărie [120] 5-6

Alfred Fischer,
Viena, I., Adlergasse nr. 10.

Stabiliment de I. rang
pentru boiangerie de artă și spălătorie chimică cu mașine.

Sigismund Fluss

Budapesta — Viena — Brünn — Praga.

Premiu I. Cele mai înalte distincțiuni:
10 medalii de aur, 4 cruci de distincție, Bruxelles, Berlin, Londra, medalii mari de aur Paris, Berlin, Bruxella, St.-Gilles, Brünn, Aussig, Olmütz, Viena.

Pentru seson!

Văpsește, curăță chimical, făcându-le ca și-cum ar fi noue, tot soiul de haine băr-bătești și femeiești în întregimea lor, nedescusute, împreună cu cupțișeala, vattarea etc.

Glanțul de pe hainele de chamarg
il departă prin modalitate chimică proprie.

Mai departe recomandă onoratalui public
Institutul seu chimic de spălat
(Nettoyage française)

aranjat modern cu mașine pentru gardero-bele de bărbați, de femei și de băieți, pentru uniforme militare și de oficanți, pentru toa-leta de promenadă, stofă de mobilă, maramă colorată și brodate, covorașe, umbrele, covorașe de pat și de masă, cravate, lambrequine etc.

Bolangerie de specialități à resort
pentru haine de mătășă, cachemir, plis, ca-tifea, lână, posamentieri de bumhaș și stofe de decoratiuni în cele mai moderne, și mai veritabile colorii.

Pentru tapesieri și pentru hoteluri pre-țuri reduse. [154] 6-10

Localuri pentru acceptare de comande în toate orașele mari.

Representanță pentru Transilvania în prăvălia de haine bărbătești și pentru copii a firmei

I. Ascher, Sibiu,
strada Cisnădiei nr. 4 și 6,
mai departe în Mureș-Oșorheiu, Brașov și Cluj.

Adresele exacte dela orașele singuratic se pot stirci la dl Ascher.

Executare neîntrecută.

Un comis

din familie bună, cu perfecte cuno-ștințe în bransa de coloniale, care poate documenta că are experiență și praxă, găsește prompt ocupațiune.

Românii sânt preferați.
„Concordia“
[167] 3-3 societate comercială pe acții, Sibiu.

Ospetărie de arëndat.

Din cause familiare se dă în arëndă ospetăria din Sibiu, Tirgul Iemnelor „La doi grenadier“ nr. 4.

Informațiuni se pot lua tot acolo.
[168] 4-4

Pentru dame și domni: Inele de aur

de 14 carate, întărit cu argint de 13 loturi, cu superbe imitații de briliante, perle, rubine și de o radiare cu adevărat surprinzătoare. Pentru durabilitatea lor per-petua, întocmai ca și-cum ar fi de aur veritabil — garanți în scris. [146] 4-6

Nr. 191. Inel de briliante Nr. 22. Inel-aliantă, cu în imitație, cu similibri- liante, fl. 2.40. safir și imitații de briliante, fl. 1.90.

Nr. 117. Inel de dame, Nr. 142. Inel-marquis, cu modern, cu imitații de tur- chize, fl. 1.75. similibriant, fl. 1.75.

Nr. 145. Inel-excellenz, cu Nr. 37. Inel-lord, cu imi- similibriant, fl. 1.75. tație de turchize, fl. 1.95.

Aceleași ca inel de logodnă, fl. 1.20.

Ca măsură este dejansu o fășină de hărtie.

Spedări cu rambursă din partea casei de speditură

Alfred Fischer,
Viena, I., str. Vulturului (Adlergasse) nr. 10.
Banii pentru obiectele cari nu convin se restituie.

Comande numai după ilustrațiuni de probă.

Atelierul fotografic EMIL FISCHER,

în Sibiu (Piața-mare nr. 16).

Reproduceri mărite pe platină, împreună cu privazuri fine = fl. 10.—
Toate soiurile de fotografii:
tablouri, grupe și pose de băieți, în cea mai fină executare.

Fotografări în fiecare zi, fără deosebire la timp.

Atelierul meu de bun renume îl recomand și pentru reproduceri și înmăriri pe platină.

Cu stimă
Emil Fischer,
stabiliment de atelier de fotografări și reproduceri mărite,
Piața-mare nr. 16.

Conversație și în limba română.

KATHREINER

cafeau de maltă Kneipp.

Bunicii și mie!

Probat de mai mulți ani ca cel mai excelent adaus la cafeaua de bone. — Recomandat de medici celor ce sufer de nervi, inimă, stomac, anemie etc. — În sute de mii de familii cea mai plăcută cafea.

[1] 5-10

Călătorește d-ta cu Biciclu-Waffen!!

Avantaj principal:
Cursă ne mai pomenit de ușoară
(pe lângă aceea nici o forțare)

Fabrica de arme Steyr,
cea mai mare fabrică specială în întreagă lumea.

Pref-curenturi gratis și franco.
Representanța generală: [124] 5-6

Kann & Heller,
Budapesta, Váci-körút 62.

Damele vieneze își mulțumesc frumșeța

în prima linie împrejurării, că întrebuințază cea mai plăcută, mai cu efect și mai renumită

Pasta-Pompadour originală,

inventată de medical Dr. A. Rix. Întrebuințat acest cosmetic, dă feței coloroare fragedă și vioasă, teint frumos strălucitor, fără sbărneli chiar și până la cea mai înaintată vîrstă. Sub garanță (în cas contrar banii se restituie) departează de pe obraz pistruiele (annelele), petele de ficat, urmele de vîrstă, sgrăbunțele, petele roșii și toate necurățenile pielii. Este întrebuințat de-a de 40 de ani din partea claselor celor mai ilustre și din partea artistelor etc., despre ce stau la dispoziție atestate și scrisori de recunoștință. Dovadă, că acest cosmetic e bun și neprimejdios, este timpul de 40 ani de când e în comerț, și când sub această durată de timp mii și mii de alte cosmetice au fost inventate și earăși date uitării. Prețai unui borcan pe 6 luni, 1 fl. 50 cr.

Lapte-Pompadour [138] 3-5

dă pielii îndată după întrebuințare albeață de lapte, după spălat rămâne însuși alipit de piele. — Un flacon original costă 1 fl. 50 cr. Săpun-Pompadour 30 cr., Pudră-Pompadour, în coloroare rosa, crem, albă, 1 fl. 25 cr.

A se adresa cu deplină încredere la **Wilhelmine Rix Dr. Wwe. Söhne (Anton Rix și fratele)**, unici producători ai veritabililor preparate Rix, în Viena, Praterstrasse nr. 16. La cumpărări se se accepteze numai pachete plombate.

Deposit în Sibiu la: **Gustav Meltzer, Carl Arz,** fabrică de săpunuri și lumini.

Important pentru toți!

Prin scutirea legală de dare a benzi-nului pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzin
cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf,
fabrică de motor,
Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină pu-tere motorică, pentru ori-care economi.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis. [938] 52-52

Representant pentru Transilvania: **Andrei Török,** fabrică de mașini agricole, Sibiu.

500 florini plătesc celui-ce va mai căpeta vre odată durere de dinți ori fi va mirosi gura după-ca va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebii).

Erezi A. Bartilla (E. Winkler), Viena 19/1, Sommergasse 1. — Să se ceară pretindenea a riat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsifi-are vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se poate căpeta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr franco; 16 sticle cu 4 fl. 50 cr franco. În Sibiu: la C. Müller, apotecar la „Vultur“, în Piața-mare și la apotecarul Henri h, Piața-mică nr. 27. [111] 5-10

„Zacherlin“

**Nu în cutie!
Veritabil numai în sticlă!**
(cu numele „Zacherl“)

Acesta e adevărat, sigurul, radical ajutor contra ori-cărei plage de insecte.

Se poate procura în Sibiu la domni:

Julius Ballmann	Emil Gleim	Franz Jahn Söhne	A. Reisch	Wilh. Wazek
Johann Billes	A. R. Grell	Gustav Kessler	F. A. Reissenberger	F. Binder
„Concordia“, societate comercială pe acții	G. W. Grohmann	Ludwig Kurowsky	Rudolf Schuster	J. Geiswinkler
Ludwig Fuchs	Gustav Gürtler	J. B. Misselbacher	Josef Schwarz	Josef Zimmermann
	Friedrich Homm	J. C. Molnar, apotecar	Franz J. Wagner	

În Făgăraș la domni: Joh. P. Hermann, J. Járos, Alex. Nehrer, Remus G. Romonțianu von Romonczai, apotecar, Heinrich Schul, J. Fleissig
În Cisnădie la domni: Gust. A. Binder, Math. Michael, Consum-Verein.
În Sighișoara la domni: J. B. Misselbacher sen. și Jos. B. Teutsch
În Mediaș la domni: Carl Breckner, Joh. Buresch jun., Friedr. Jos. Guggenberger, Jul. Ipsen, Martin Schemmel.

Deposite se află în toate localitățile din Transilvania acolo unde sânt așșate placate despre Zacherlin.

Pentru tipar responsabil: **Iosif Marschall.**